no abs

Verenigingsjaar 1952 22e Jaargang, No 1 Maart 1952

FUNGUS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING

REDACTEUR: J. DAAMS * JAC. OPPENHEIMSTRAAT 22 * EINDHOVEN

HET BESTUUR DER NED. MYCOLOGISCHE VERENIGING

G. D. SWANENBURG DE VEYE, *Voorzitter*, Nassauplein 5, Alkmaar.
Dr A. F. M. REIJNDERS, *Onder-voorzitter*, Kapelweg 140, Amersfoort.
Mej. J. P. S. SMIT, *Secretaresse*, Reynier Vinkeleskade 26, Amsterdam-Z.
G. L. VAN EYNDHOVEN, *Penningmeester*, Floraplein 9, Haarlem. Postrekening 90902 op naam van: Penningmeester N.M.V.
Prof. Dr O. F. UFFELIE, *Bibliothecaris*, Lessinglaan 88, Utrecht.
De *contributie* der Vereniging bedraagt f 6,50, voor huisgenootleden f 3,25
De *Mededelingen* moeten afzonderlijk worden gecontribueerd.

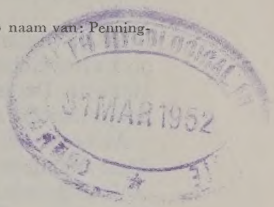

VERSLAG
VAN DE EXCURSIE DER N.M.V. OP 29 EN 30 SEPTEMBER 1951

Op 29 en 30 September hield de Nederlandse Mycologische Vereniging haar jaarlijkse excursie, dit keer in de omgeving van 't Joppe, gemeente Gorssel. De te bezoeken terreinen waren op 19 en 23 September door de heren SMITS en REUVECAMP verkend; het resultaat was van dien aard, dat geadviseerd werd de excursie naar een latere datum te verschuiven, daar de anders rijke terreinen maar heel weinig opleverden. Gelukkig bracht de laatste week nogal wat vochtigheid, zodat achteraf het besluit van het bestuur om de excursie toch te laten doorgaan gelukkig genoemd kan worden. Ongeveer 320 soorten werden gevonden. Merkwaardig was wel dat gewone soorten, als *Amanita muscaria*, *Paxillus involutus*, *Armillaria mellea*, enz. òf niet gevonden werden, òf slechts door een enkel exemplaar vertegenwoordigd waren.

De Zaterdagmiddagexcursie had als doel de bossen van het Hassink, een boscomplex, tegenover het Epserbos gelegen, welk laatste terrein door villabouw veel van haar mycologische waarde verloren heeft. Van deze excursie verdienen vermelding de vele Hydnumsoorten, *Polystictus cinnamomeus* en de groeiplaats van *Astraeus hygrometricus*.

De Zondagmorgenexcursie bracht de deelnemers door de bossen rondom het kasteel 't Joppe. Een brandplekkenterrein leverde *Peziza roseo-lilacina*, *Collybia atrata* en *ambusta*, *Flammula carbonaria* en *Rhizina inflata* op. Verder willen we noemen de fraaie *Coprinus picaceus*, terwijl enkele deelnemers de groeiplaats van *Geaster Schaefferi* te zien kregen. Van deze aardster werd in het najaar 1950 één exemplaar gevonden en in de zomer van 1951 de groeiplaats ontdekt. Een fraai exemplaar werd Zaterdagsavonds aan de deelnemers getoond. Met *Geaster quadrifidus* van 't Amelte, *Geaster triplex* van 't Loo (bij Apeldoorn) en *Geaster*

rufescens uit het Nieuwe Plantsoen te Deventer is dit de vierde Geaster-soort uit de omgeving van Deventer.

De Zondagmiddagexcursie voerde over de terreinen van het Amelte. Hier was het vooral de „Hygrophorus weide", die veel aardige vondsten opleverde, o.a. *Leptonia chalybaea, Sphaerospora confusa, Coprinus gonophylla, Geaster quadrifidus* en vele Hygrophorussoorten. Langs de terugweg werden nog *Amanita spissa* en *Amanita virosa* gevonden.

Blijkens de later ingekomen lijsten werd op de tweede excursie waarschijnlijk nog gevonden *Inocybe atripes* ATK., een Inocybesoort met een zeer donkere (zwart-rood-olijfkleurige) steel. Als de onafhankelijk van elkaar verrichte determinaties door de heren G. A. DE VRIES en Dr A. M. REINDERS (welke laatste geen 100 % zekerheid durft te geven) juist zijn, zou dit een voor ons land nieuwe soort zijn, bekend uit Noord-Amerika en alleen nog maar in Frankrijk aangetroffen.

In dit verband is het niet onaardig te vermelden, dat de bossen van 't Joppe op 18 November een Inocybesoort opleverden, die vermoedelijk *Inocybe tigrina* HEIM is. Dr MAAS GEESTERANUS, die de determinatie voorlopig verrichtte, hoopt hierop t.z.t. nog terug te komen.

Alvorens nu de lijst van de gevonden fungi te laten volgen een woord van dank aan allen, die hun determinaties toezonden.

Voor de nomenclatuur werd – voor zover mogelijk – gebruik gemaakt van KONRAD et MAUBLANC: Les Agaricales; MAUBLANC: Les champignons de France; LANGE: Flora Agaricina Danica en DONK: Revision der Niederländischen Homobasidiomycetae-Aphyllophoraceae.

Deventer, 30 November 1951 REUVECAMP

LIJST VAN GEVONDEN FUNGI OP DE EXCURSIES DER NED. MYC. VER. OP 29 EN 30 SEPT. 1951 TE 'T JOPPE (GEM. GORSSEL)

BASIDIOMYCETES:

Protobasidiomycetes: *Exidia glandulosa* Fr. ex Bull.
Autobasidiomycetes:

1. Hétérobasidiés (Dacryomycetales): *Dacryomyces stillatus* Fr. ex Nees; *Calocera cornea* Fr. ex Batsch, *Cal. viscosa* Fr. ex Pers.

2. Homobasidiés:
   a. Gymnocarpes (Aphyllophorales): *Cantharellus cibarius* Fr.; *Craterellus sinuosus* Fr.; *Clavaria Botrytis* Fr. ex Pers.; *Cl. aurea* Fr. ex Schaeff.; *Cl. stricta* Fr. ex Pers.; *Cl. Invalii* (Cotton et Wakef.); *Cl. rugosa* Fr. ex Bull.; *Cl. cristata* Fr. ex Pers.; *Cl. argillacea* Pers. ex Fr.; *Cl. inaequalis* Mül. ex Fr.; *Cl. vermicularis* Fr.; *Cl. corniculata* Sch. ex Fr.; *Sparassis crispa* Fr. ex Wulfen; *Corticium quercina* Fr.; *Stereum hirsutum* Fr. ex Willd.; *St. purpureum* Fr. ex Pers.; *St. gausapatum* Fr.; *St. sanguinolentum* A. et S.
   Auriscalpium vulgare Karst.; *Hydnum repandum* Fr. ex L.; *Sistotrema*

confluens Fr. ex Pers.; *Phellodon niger* (Fr.) Karst; *Ph. melaleucus* (Fr.) Karst.; *Hydnellum acre* (Quél.) Donk; *H. velutinum* Fr.; *H. ferrugineum* (Fr.) Karst.; *H. scrobiculatum* (Fr.) Karst; *H. zonatum* (Batsch ex Fr.) Karst.; *Sarcodon imbricatus* (Linn. ex Fr.) Karst.; *S. fennicus* Karst.; *S. inopinatum* Donk;

Thelephora palmata Scop. ex Fr.; *Th. terrestris* Ehrh. ex Fr.; *Th. Sowerbyi* B. et Br.; *Polypilus giganteus* (Pers. ex Fr.); *Polyporus brumalis* Pers. ex Fr.; *Bjerkandera adusta* (Willd. ex Fr.) Karst.; *Gloeoporus amorphus* (Fr.); *Hirschioporus abietinus* (Dicks. ex Fr.); *Hapalopilus Schweinitzii* (Fr.); *Coriolus versicolor* (Linn. ex Fr.); *Coriolus zonatus* (Fr.) Quél.; *Trametes serialis* Fr.; *Daedalea quercina* L. ex Fr.; *Lenzites betulina* (L. ex Fr.); *Fomes annosus* (Fr.); *Polyporus versiporus* Pers.; *Ganoderma applanatum* (Pers. ex Wahlr.); *Polystictus perennis* (Linn. ex Fr.) Karst.; *Polystictus cinnamomeus* (Jacq. ex Pers.).

b. Hemi-angiocarpes (Agaricales): *Gyroporus cyanescens* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Tylopilus felleus* (Fr. ex Bull.) Karst.; *Boletus luteus* (Fr. ex L.); *Boletus elegans* (Fr. ex Schuhm.); *Boletus subtomentosus* (Fr. ex L.); *Boletus chrysenteron* (Fr. ex Bull.); *Boletus piperatus* (Fr. ex Bull.); *Boletus badius* Fr.; *Boletus parasiticus* (Fr. ex Bull.); *Boletus scaber* (Fr. ex Bull.); *Boletus rufescens* (Fr. ex Schaeffer.); *Boletus aurantiacus* (Fr. ex Schaeffer.); *Boletus duriusculus* (Schulzer); *Boletus edulis* (Fr. ex Bull.); *Boletus luridus* (Fr. ex Schaeffer.); *Boletus erythropus* Fr. (= B. *miniatoporus* Secr.); *Boletinus cavipes* (Opat.) Kalchbr.; *Boletus calopus* Fr.

Gomphidius glutinosus Fr. ex Schaeff.

Paxillus involutus Fr. ex Batsch, *Pax. atrotomentosus* Fr. ex Batsch, *Pax. panuoides* Fr.

Hygrophorus (*Camarophyllus*) *niveus* (Fr. ex Scop.), *Cam. pratensis* Fr. ex Pers., *Cam. virginieus* Wulf.; *Cam. elatior*; *Hygrocybe conicus* Fr. ex Scop., *Hygr. chlorophanus* Fr.; *Hygr. psittacinus* Fr. ex Schaeff.; *Hygr. miniatus* Fr.; *Russula nigricans* (Bull.) Fr.; *Russ. delica* Fr.; *Russ. emetica* (Schaeff.) Fr.; *Russ. sardonia* Fr.; *Russ. atrorubens* Quél.; *Russ. atropurpurea* (Krombh.) Maire; *Russ. foetens* (Pers.) Fr.; *Russ. laurocerasi* Melz.; *Russ. fellea* Fr.; *R. ochroleuca* (Pers.) Fr.; *R. claroflava Grove*; *R solaris* Ferd. & Winge; *R. virescens* (Schaeff.) Fr.; *R. vesca* Fr.; *R. cyanoxantha* (Schaeff.) Fr.; *R. grisea* Gill.; *R. aeruginea* Lindbl.; *R. azurea* Bres.; *R. parazurea* J. Schaeff.; *R. xerampelina* Fr.; *R. caerulea* Fr.; *R. versicolor* J. Schaeff.; *R. pectinata* (Bull.) Fr.; *R. sororia* Fr.; *R. graminicolor* (Sec.) Q.; *R. drimeia* Chr.; *R. paludosa* Britz.; *R. fragilis* (Pers.) Fr.; *R. betulina*.

Lactarius turpis (Weinm.) Fr.; *L. torminosus* (Schaeff.) Fr.; *L. vellereus* Fr.; *L. blennius* Fr.; *L. vietus* Fr.; *L. uvidus* Fr.; *L. chrysorrheus* Fr.; *L. glyciosmus* Fr.; *L. helvus* Fr.; *L. rufus* Fr.; *L. quietus* Fr.; *L. subdulcis* (Pers.) Fr.; *L. tabidus* Fr.; *L. camphoratus* (Bull.) Fr.; *L. cimicarius* (Batsch.) Cooke; *L. deliciosus* (L.) Fr.; *L. hepaticus* Plowr.

Amanita vaginata (Fr. ex Bull.) Quélet, *var. fulva*; *A. gemmata* (Fr.) Gillet (= *junquillea* Quél.); *A. pantherina* (Fr. ex DC) Quél.; *A. phalloides* (Fr.) Quél.; *A. virosa* (Fr.) Quél.; *A. citrina* Roques ex Sch. (= *mappa* Batsch); *A. citrina*, *var. alba* Price; *A. excelsa* Fr. (= *ampla* Pers.); *Am. spissa*

(Fr.) Quél. (= *valida* Fr.); *A. rubescens* (Fr. ex Pers.) Quél.; *A. rubescens, f. annulosulfurea.*
Lepiota clypeolaria (Fr. ex Bull.) Quél.; *Lep. cristata* (Fr. ex Alb. et Schw.) Quél.; *Lep. felina* (Fr. ex Pers.) Karsten; *Lep. seminuda* Fr.; *Cystoderma amiantinum* (Fr. ex Scop.) Fayod; *Cyst. cinnabarinum* (Fr. ex Alb. et Schw.) Fayod.
Pluteus cervinus (Fr. ex Sch.) Quél.; *Pl. leoninus* (Fr. ex Sch.) Quél.
Agaricus arvensis Fr. ex Sch.; *Ag. comtulus* Fr.
Coprinus comatus Fr.; *Copr. picaceus* Fr. ex Bull.; *Copr. atramentarius* (Fr. ex Bull.); *Copr. gonophyllus* Quél.; *Copr. lagopus* Fr.; *Copr. micaceus* Fr. ex Bull.; *Copr. plicatilis* Fr. ex Curtis; *Copr. Boudieri* Quél.; *Copr. disseminatus* (Fr. ex Pers.) Quél.
Psathyrella conopilea (Fr.) Quél.
Psathyra hydrophila (Fr. ex Bull.) Maire (= *appendiculata* Fr.).
Stropharia aeruginosa (Fr. ex Curtis) Quél.; *Str. coronilla* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Stropharia squamosa* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Str. semiglobata* (Fr. ex Batsch.) Quél. (= *stercoraria* (Fr. ex Bull.) Quél.).
Deconica atrorufa (Fr. ex Sch.) Sacc. (Lange).
Hypholoma sublateritium (Fr.) Quél.; *Hyph. fasciculare* (Fr. ex Huds.) Quél.; *Hyph. capnoides* (Fr.) Quél.; *Hyph. epixanthum* (Fr.) Quél.
Flammula carbonaria (Fr.) Quél.; *Fl. astragalina* (Fr.) Quél.; *Fl. sapinea* Quél.; *Pholista spectabilis* (Fr.) Gillet; *Phol. squarrosa* (Müller) Quél.; *Phol. flammans* (Fr.) Quél.; *Phol. mutabilis* (Fr. ex Sch.) Quél.
Conocybe tenera (Fr. ex Sch.) Kühner.
Galerina mycenopsis (Fr. sensu Ricken) Kühner; *Gal. mniophila* (Fr. ex Lasch) Kühner; *Gal. hypnorum* (Fr. ex Batsch) Kühner; *Gal. rubiginosa* (Fr. ex Pers.) Kühner.
Hebeloma fastibile (Fr. ex Pers.) Quél.; *Heb. mesophaeum* (Fr. ex Pers.) Quél
Cortinarius elatior Fr.; *Cort. albo-violaceus* Fr. ex Pers.; *Cort. violaceo-cinereus* Fr. ex Pers.; *Cort. pholideus* Fr.; *Cort. bolaris* Fr. ex Pers.; *Cort. cinnamomeus* Fr. ex Linné; *Cort. semisanguineus* (Fr.) Gillet; *Cort. anomalus* Fr.; *Cort. armillatus* Fr.; *Cort. paleaceus* Fr.,; *Cort. flexipes* Fr. ex Pers.
Inocybe dulcamara (Pers. ex Alb. et Schw.) Quél.; *In. fastigiata* (Fr. ex Sch.) Quél.; *In. maculata* Boudier; *In. geophylla* (Fr. ex Sow.) Quél.; *In. geophylla, var. lilacina*; *In. lucifuga* (Fr.) Quél.; *In. brunnea* Quél.; *In. lacera* (Fr.) Quél.; *In. piriodora* (Fr. ex Pers.) Quél.; *In. atripes* Atk.; *In. lanuginosa* Bull.
Entoloma nitidum Quél.
Leptonia chalybaea (Fr. ex Pers.) Quél. (= *cyanula* Lange); *Lept. lampropoda* (Fr.) Quél.; *Lept. euchroa* (Fr. ex Pers.) Gillet; *Lept. asprella* (Fr.) Quél.
Claudopus (= *Dochmiopus*) *variabilis* (Fr. ex Pers.) Pat.; *Claudopus betulinus.*
Mucidula mucida (Fr. ex Schrad.) Pat.; *Muc. radicata* (Fr. ex Relh.) Boursier; *Collybia maculata* (Fr. ex Alb. et Schw.) Quél.; *Coll. butyracea* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Coll. platyphylla* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Coll. tuberosa* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Coll. cirrata* (Fr. ex Schum.) Quél.; *Coll. dryophila* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Coll. atrata* (Fr.) Quél.; *Coll. ambusta* (Fr.) Quél.
Nyctalis asterophora Fr.

Marasmius peronatus Fr. ex Bolt. (= *urens* Fr. ex Bull.); *Mar. confluens* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Mar. perforans* Fr. ex Hoffm.; *Mar. scorodonius* Fr.; *Mar. androsaceus* Fr. ex Linné; *Mar. rotula* Fr. ex Scop.; *Mar. oreades* Fr. ex Bolt.

Mycena vitilis (Fr.) Quél.; *Myc. galericulata* (Fr. ex Scop.) Quél.; *Myc. epipterygia* (Fr. ex Scop.) Quél.; *Myc. epipterygioides Pearson*; *Myc. sanguinolenta* (Fr. ex Alb. et Schw.) Quél.; *Myc. galopoda* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Myc. haematopoda* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Myc. rubro-marginata* (Fr.) Gill.; *Myc. pura* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Myc. alcalina* (Fr.) Quél.; *Myc. metata* (Fr.) Quél.; *Myc. polygramma* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Myc. filopes* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Myc. acicula* (Fr. ex Schaeff.) Quél.; *Myc. fibula* (Fr. ex Bull.) Kühner; *Myc. fibula, var. Swartzii*; *Omphalia maura* (Fr.) Gillet.; *Omph. pyxidata* (Fr. ex Bull.) Quél.

Tricholoma equestre (Fr. ex Linné) Quél.; *Trich. columbetta* (Fr.) Quél.; *Trich. albobrunneum* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Trich. ustale* (Fr.) Quél.; *Trich. flavo-brunneum* (Fr.) Quél.; *Trich. saponaceum* (Fr.) Quél.; *Trich. rutilans* (Fr. ex Sch.) Quél.; *Trich. sulfureum* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Trich. album* (Fr. ex Sch.) Quél.;

Clitopilus prunulus (Fr. ex Scop.) Quél.;

Clitocybe dealbata (Fr. ex Sow.) Quél.; *Clit. infundibiliformis* (Fr. ex Sch.) Quél.; *Clit. nebularis* (Fr. ex Batsch) Quél.; *Clit. clavipes* (Fr. ex Pers.) Quél.; *Clit. odora* (Fr. ex Bull.) Quél.; *Clit. aurantiaca* (Fr. ex Wulf.) Studer; *Clit. vibecina* (Fr.) Quél.; *Clit. suaveolens* (Fr. ex Schum.) Quél.; *Lepista inversa* (Fr. ex Scop.) Pat. (= *flaccida*, Fr. ex Sow. Quél).

Laccaria laccata (Fr. ex Scop.) Berk. et Br.; *Lacc. amethystina* (Bolt.) Maire; *Lacc. tortilis* (Secret. ex Bolt.) Boud.

Acanthocystis petaloides (Fr. ex Bull.) Kühner; *Acanth. carbonarius* (Fr. ex Alb. et Schw.)

Panellus stipticus (Fr. ex Bull.) Karst.; *Panellus mitis* (Fr. ex Pers.) Kühner; *Lentinellus cochleatus* (Fr. ex Pers.) Karst.

c. Angiocarpes (Gastéromycetes):

Ithyphallus impudicus (Fr. ex Linné); *Mutinus caninus* (Fr. ex Hudson).

Lycoperdon perlatum Persoon (= *L. gemmatum* Batsch); *L. saccatum* (Vahl-Bon.); *L. nigrescens* Pers.; *L. pratense*; *L. molle*; *L. echinatum* Persoon; *Calvatia excipuliformis* Scop.

Cyathus striatus Pers.; *Sphaerobolus stellatus* Tod.

Astraeus hygrometricus (Pers.) Morgan; *Geaster quadrifidus*; *Geaster Schaefferi* (Vittadini).

Scleroderma verrucosum (Pers. ex Bull.); *Scler. aurantium* (Pers. ex Linné) = *Scler. vulgare* Hornemann.

ASCOMYCETES:

Discomycetes:

1. Pezizales inoperculati: *Geoglossum glutinosum* (Pers.); *Geoglossum glabrum*; *Leotia lubrica* Fr. ex Scop.; *Trichoscyphella Willkommii*.
2. Pezizales operculati: *Helvella atra* (König); *lachnea hemisphaerica* (Wigg.) *Lachnea scutellata* (L.); *Macropodia macropus* (Pers.).
Otidea leporina, onotica, alutacea

Peziza roseo-lilacina; *Pez. fructigena*; *Pez. vesiculosa* (Bull.); *Pez. badia* (Pers.); *Pez. herbarum*; *Pez. polytrichi*.
Rhizina inflata (Schff.).
Sphaerospora confusa (Cooke).
Pyrenomycetes:
Xylaria hypoxylon L.; *Xyl. ferruginea*; *Xyl. carpophila*; *Xyl. polymorpha* (Pers.).
Cordiceps ophioglossoides (Ehrh.); *Cordiceps capitata* Holmsk.
Cordiceps militaris L.; *Isaria farinosa*
Ascomycetes hypogés:
Elaphomyces granulatus Fr.
Op esdoornbladeren: *Rhytisma acerinum.* REUVECAMP

MYCOLOGISCHE AANTEKENINGEN XI–XV

XI. *De mycologische collectie in het Rijksherbarium*

Reeds enkele malen is mij gevraagd waarom er toch niet, zoals dat vroeger gebruikelijk was, jaarlijks of om de zoveel tijd een lijst wordt gepubliceerd van de aanwinsten op mycologisch gebied. Het is goed om op deze vraag een duidelijk antwoord te geven, opdat men een idee krijgt, wat het inhoudt een dergelijke lijst uit te geven.

Evenals de Heer Zaneveld destijds heeft gedaan (Med. Ned. Mycol. Ver., 25, 1941, p. 31–60), zou ik zo'n overzicht van de aanwinsten kunnen geven over het tijdvak 1940–1950. Wanneer de Myxomyceten niet worden meegerekend, blijkt het, dat Zaneveld over de periode 1933–1940, dus over 7 jaar, 511 inzendingen (427 soorten) in de collectie heeft opgenomen, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van 73 per jaar. Ik kom voor 1940–1950 tot een totaal van 1050 inzendingen, dat is 105 per jaar, dus niet zo erg veel meer.

Met het jaar 1950 veranderde dit echter totaal. Het aantal aanwinsten over dat jaar bedraagt 500 (190 eigen vondsten)! Nog sterker is de stijging van het aantal in het jaar 1951, dat bovendien medio December nog geenszins als afgesloten kon worden beschouwd. Het aantal aanwinsten voor dit jaar is ruim 800 (334 eigen vondsten)!

Het zal nu wel duidelijk zijn, dat men er eenvoudig niet over kan denken dergelijke grote lijsten te gaan publiceren. Het is ook niet nodig, want er zijn vele, vele „gewone" soorten bij. Waarom die opgenomen zijn? Omdat voor de inventarisatie van een bepaald gebied (en ik ben met verschillende terreinen bezig) àlle soorten als bewijs materiaal bewaard moeten blijven. Wel zal ik geregeld melding maken van de bijzondere vondsten, en dat zijn er vrij wat; 1951 vond ik een goed jaar, alle droogte ten spijt.

XII. *Enkele aanvullingen op het Meiendel-onderzoek*

Als 24e Mededeling van de Commissie van het Meiendel-onderzoek publiceerde Mevrouw M. R. S. Boetje in De Levende Natuur, 39, 1935, p. 321–333 en p. 356–363 een lijst van paddenstoelen, welke in die tijd bekend waren van Meiendel, het gebied van de 's-Gravenhaagse waterleidingduinen onder Wassenaar. Deze lijst is een vervolg en ten dele ook een verbetering op die, welke in D.L.N. 30, 1926, p. 308–312 is verschenen.

Sinds 1935 zijn er sporadisch nog wel vondsten gedaan, maar van een werkelijk goed opgezet onderzoek was geen sprake meer. Ik hoop daar verandering in te brengen. Ondertussen komt het mij gewenst voor, reeds nu enkele aanvullingen op bovengenoemde lijsten te geven. Hierbij heb ik de methode, om de vindplaatsen nader te preciseren door de aanduiding van het nummer van de vakken, waarin het gebied verdeeld is, verlaten; ik zelf vind het niet gemakkelijk om tijdens intensief zoeken telkens te weten waar ik ben en bovendien zegt een geografische en kunstmatige indeling van het terrein mij minder dan nauwkeurige standplaats gegevens.

1. **Amanita porphyria** (Fr.) Gillet, Meiendel, 29 X 1950, Maas G. 7575, onder eiken en meidoorns, in dikke humuslaag.

2. **Boletus luridus** Fr., Meiendel, 14 IX 1951, C. Bas, in eikenbos, humeuze zandgrond.

3. **Crinipellis stipitarius** (Fr.) Pat., Meiendel, 29-X-1950, Maas G. 7577, basis van dode grasstengels; zie ook Fungus 14, 1943, p. 78; 15, 1944, p. 15.

4. **Diatrype stigma** Fr. (Pyrenomyc.), Meiendel, Bierlap, 6 VI 1951, Maas G. 7715, op afgevallen berkentak.

5. **Entoloma aprile** Britz., Meiendel, Bierlap, 6 VI 1951, Maas G. 7714, in duinbosje van *Crataegus*, *Betula*, *Ligustrum*, met ondergroei van *Ajuga reptans*, *Melandrium rubrum*, *Veronica chamaedrys*, *Urtica dioica*, op donkere, sterk humeuze zandgrond; vrij veel, solitair, in groepjes of zelfs in bundels.

6. **Leptosphaeria acuta** (Moug. et Nestl.) Karst., Meiendel, Bierlap, 6 VI 1951, Maas G. 7717, op dode stengels van *Urtica dioica* in donker duinbosje.

7. **Melanoleuca subbrevipes** Métrod, Meiendel, Kijfhoek, 17 XI 1951, C. Bas, in laag, gemengd loofbos met abeel en meidoorn, op humeuze zandgrond.

8. **Mycena haematopoda** (Fr.) Quél. var. **marginata** Lange, Meiendel, Bierlap, 23 X 1951, Maas G. 8113, op afgevallen, vermolmde berkentak, fasciculaat. Het is niet mogelijk van de in 1925 gevonden en in de lijst vermelde soort *M. haematopoda* na te gaan of het hier de typische vorm gold, dan wel de variëteit *marginata*, aangezien materiaal ontbreekt. Later echter heeft Mevr. Boetje een aquarel gemaakt van enkele exemplaren, gevonden op 16 VIII 1935, waarbij zij aantekende, dat de lamellen een gelijkkleurige snede hebben. Hiermee staat dus vast, dat in Meiendel zowel de typische vorm als var. *marginata* voorkomen.

9. **Ochroporus confusus** Donk (*Phellinus ferruginosus*), Meiendel, Bierlap, 6 VI 1951, Maas G. 7720, onderzijde afgevallen berkentak in donker, vochtig berkenbosje.

10. **Polyporus melanopus** Fr. Of *P. picipes* (10 IX 1927, op berkenstomp) in de lijst van Mevr. Boetje juist gedetermineerd is, kan ik niet beoordelen. Materiaal is niet aanwezig en ook in de platencollectie, die Mevr. Boetje aan het Rijksherbarium heeft geschonken, ontbreekt een afbeelding. Wel bezitten we onder deze naam twee exemplaren, die op 8 XI 1930 door haar zijn verzameld. Ik heb dit materiaal onderzocht en kunnen constateren, dat het tot de soort *P. melanopus* behoort. Goed materiaal van *P. melanopus* vond ik in de Bierlap op een vermolmde berkentak op 9 V 1951 (no 7708). Voor zover ik weet, is *P. picipes* nog niet van Meiendel bekend.

11. **Ramaria ochraceo-virens** (Jungh.) Donk, Meiendel, Bierlap, 16 XI 1951, C. Bas, hooggelegen, vlak en open duinterrein, tussen *Hypnum cupressiforme*; een zeer merkwaardige standplaats.

12. **Russula pseudo-integra** Arn. et Gor., Meiendel, 19 VIII 1951, Maas G. 7760, onder eik en berk, sterk humeuze zandgrond.

13. **Russula sororia** Fr., Meiendel, 19 VIII 1951, Maas G. 7758, tussen *Calamagrostis epigeios*, op bemoste, humeuze zandgrond, in de buurt van eiken.

XIII. *Een nieuwe vindplaats van Corynetes arenarius (Rostr.) Dur.*

De geschiedenis voor ons land, aan bovenstaande soort verbonden, is maar kort. In de Med. Ned. Mycol. Ver., 2, (1911?), p. 9–11 beschreef Cath. Cool de vondst in de Schoorlse duinen van „een geheel nieuwe paddenstoel", die, vergeleken met het type materiaal in Kopenhagen, *C. arenarius* bleek te zijn. Daarna (Ned. Kruidk. Arch., jaarg. 1918, 1919) wijdde Van Luyk een artikel aan de *Geoglossaceae* van Nederland, waarbij bleek, dat *C. arenarius* nog van een andere vindplaats bekend was, namelijk van Renkum, waar Buse hem in Sept. en Oct. 1848 in een vochtige heide had gevonden (p. 125). Nog twee maal wordt de soort, onder de naam van *Microglossum arenarium*, in onze literatuur vermeld, maar beide keren weer van de duinen van Schoorl (Fungus, 3, 1932, p. 66 en Med. Ned. Mycol. Ver., 25, 1941, p. 34). Al met al waren er dus maar twee vindplaatsen bekend en het is zelfs de vraag of die bij Renkum nog bestaat.

Hoe groot was dus mijn verrassing, toen mij door V. Westhoff enkele aardtongen werden gezonden, die ik na enig zoeken (en mistasten) als *C. arenarius* determineerde. De exemplaren werden op 11 IX 1951 gevonden in het Balinger en Mantinger zand (gem. Westerbork), op vochtig zand, tussen *Erica* en *Calluna*. De beschrijving is als volgt. Vruchtlichamen solitair, tot 10 mm hoog en 8 mm breed, bruinzwart tot zwart, dof, onregelmatig afgeplat knotsvormig of naar boven toe waaiervormig verbreed, meer of minder getordeerd, naar de basis vermald, met overlangse groeven, met duidelijke scheiding tussen clavula en steel.

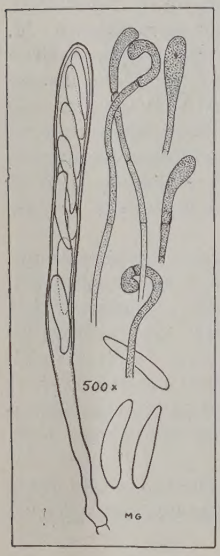

Steel fijn aangedrukt schubbig. Asci cylindrisch-knotsvormig, 140–145 × 10–12 (–16) μ, 8-sporig, met een porus, die met Melzer's reagens blauw kleurt. Sporen eenrijig in de ascus, later en vooral naar de top toe 2-rijig, kleurloos, langwerpig, aan een pool gewoonlijk sterker versmald dan aan de andere, recht of zwak gebogen, 28–36 × 4,5–6 μ, in het mij toegestuurde materiaal nog ongesepteerd; in oudere toestand kunnen de sporen echter 5-cellig worden. Paraphysen aan de basis kleurloos naar boven toe spoedig bruinig wordend, vertakt (?), gesepteerd, niet aaneengekit, met purperbruine, weinig tot sterk verdikte, zwak tot sterk haakvormig gebogen top (fig. 1).

De soort heeft een circumboreale verspreiding en is bekend van Europa (Schotland, Zuid-Engeland, Nederland, Duitsland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland), Groenland, Noord-Amerika (Labrador, Newfoundland), Oost Azië (Japan, Hokkaido).

Met de vindplaats in Zuid-Engeland ligt Nederland dus aan de zuidgrens van het verspreidingsgebied van deze aardtong. Al is het zelfs waarschijnlijk, dat *C. arenarius* op nog andere zanden in ons land zal wor-

den aangetroffen, het is niettemin prettig te weten, dat het Balinger en Mantinger zand niet, zoals met zoveel Drentse heiden tegenwoordig het geval is, onder de ploeg zal verdwijnen. Het is, zo schrijft Westhoff, gelukkig een bezitting van de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten.

XIV. *Nog eens Daldinia concentrica en D. vernicosa.*

T. O. van Kregten heeft met zijn artikel (Fungus 16, 1945, p. 4–6) naar ik hoop velen nieuwsgierig gemaakt naar het mogelijke voorkomen van *D. vernicosa* in ons land. Uit het bijgevoegde tabelletje blijkt overigens, dat de niet-microscopische verschillen betrekkelijk gering zijn, hetgeen enkelen misschien zal afschrikken. Nu kan echter de standplaats een aanwijzing zijn, dat we met *D. vernicosa* te maken hebben en het is goed daar speciaal de aandacht op te vestigen. Rhoads, die in Mycologia 10, 1918, p. 277–284 een artikel aan deze soort wijdt, zegt, dat *D. vernicosa* voornamelijk op door vuur beschadigde bomen of verbrand hout voorkomt. Child (in Ann. Missouri Bot. Gard., 19, 1932, p. 470) vermeldt als substraat: op, vaak verschroeid, hout van levende of dode loofbomen.

Wat voor substraten er ook voor *D. concentrica* worden genoemd, ik heb in de literatuur nog geen opgave gezien, dat deze soort op verbrand hout voorkomt.

Wanneer dus Mevr. M. R. S. Boetje in haar stukje „Na de brand" (Fungus, 19, 1949, p. 23) vermeldt, *Daldinia concentrica* op een berk gevonden te hebben, dan zou het wel eens kunnen zijn, dat zij de eerste is geweest, die *D. vernicosa* voor ons land heeft gevonden! Is er nog materiaal van?

XV. *Collybia tesquorum* (*Fr.*) *Gill.*

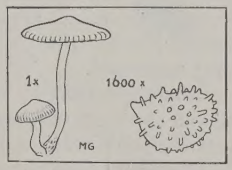

Een weliswaar op verschillende plaatsen in ons land gevonden soort, maar een zeldzaamheid. De tot nu toe bekende vindplaatsen waren Gennep, X 1941, A. C. S. Schweers; Nistelrode, 1913, P. Ligtenberg; Schoorl, IJsbeer, XI 1939, A. C. S. Schweers; Texel, Staatsbossen, 24 X 1935, Mej. Jonker.

De vijfde vindplaats is Loosduinen, in de buurt van Ockenburg, 23 XI 1951, C. Bas, op een veelbetreden, vlakke duinweide met veel *Festuca ovina*, mossen en lichenen. Voor hen, die Fungus niet compleet bezitten, voeg ik hierbij de beschrijving toe, welke overigens weinig verschilt van de door Schweers opgestelde (Fungus, 7, 1936, p. 50). Hoed diam. tot 18 mm, convex, met duidelijke umbo, hygrophaan, okerkleurig sepiabruin wanneer vochtig, het donkerst in het centrum, tot halverwege doorschijnend gestreept; grijs-okergeel met wat rossige tint wanneer droog, sterk satijnig glanzend, glad, kaal. Steel tot 30 mm lang, 1–2,5 mm dik, bochtig, lichter dan hoed en met wittige vezels wanneer vochtig, kleur als hoed wanneer droog, zwak glanzend, fijn vezelig gestreept, aan de top wittig, dicht en fijn behaard, aan de basis wittig en watachtig behaard. Lamellen licht sepiakleurig grijs of okerkleurig grijsbruin, vrij tot smal aangehecht, tamelijk ver uiteen, vrij dik, buikig, met gave gelijkkleurige snede. Sporen kleurloos, in massa zuiver wit, breed ellipsoidisch, dorsaal afgeplat, niet zeer dicht, maar krachtig stekelig-wrattig, niet amyloid, 7,6–8,5 × 6,3–

6,7 μ (de wratten meegemeten). De geur van de paddenstoel is doordringend, iets zoetig en tegelijk iets onaangenaam (fig. 2).

Dat dergelijke weinig aanlokkelijk uitziende terreinen mycologisch toch veel aardigs kunnen opleveren, blijkt uit de volgende soorten, waar na grondiger onderzoek wellicht nog meer aan toegevoegd kunnen worden: *Clavulinopsis pulchra* (Peck) Corner, *Geoglossum fallax* Dur. (vermoedelijk niet algemeen in ons land) en *Mycena chlorantha* Fr. sensu Oort (typisch voor de duinstreek).

Rijksherbarium, *Leiden* R. A. Maas Geesteranus

Noot van de redacteur. Betreffende Med. XIV. Daldinia concentrica hebben wij in het Zuiden reeds enkele malen gevonden; o.a. op gedeeltelijk verbrande berken bij het Beuven onder Heeze, op een brandplek op de Campinaheide bij Boxtel en op de Stratumse Heide bij Eindhoven, eveneens op een gedeeltelijk verbrande berk. Slechts éénmaal werd door ons deze soort op een niet verbrande berk gevonden.

Door de Eindhovense groep is echter een Daldinia-soort gevonden, duidelijk wit gezoneerd en opvallend zacht, voorkomende op een niet nader gedetermineerde houtsoort. De beschrijving komt overeen met Daldinia vernicosa van Child. Een uitgebreid artikel over deze vondst zal in een volgend nummer van Fungus verschijnen. J. Daams

PAXINA DUPAINII (BOUD.) SEAVER, EEN NIEUWE DISCOMYCEET VOOR ONS LAND

Tijdens een botanische speurtocht van de Heren B. J. J. R. Walrecht en R. ten Kate op 14 Mei 1951 in de Verklikkerduinen bij Haamstede op Schouwen, vond eerstgenoemde in het zand tussen schrale kruipwilgvegetatie betrekkelijk jonge, nog onvolgroeide exemplaren van een gesteelde *Peziza*. Later (20 Mei) verzamelde de laatstgenoemde op mijn verzoek ouder en beter ontwikkeld materiaal van dezelfde plaats en naar deze exemplaren werd de volgende beschrijving opgesteld.

Vruchtlichamen in vrij groot aantal, gedifferentieerd in een receptaculum en een steel, tot ongeveer 5 cm hoog. Receptaculum aanvankelijk komvormig, met ingerolde randen, rond of wat samengedrukt, later sterker samengedrukt en daardoor enigszins gootvormig, aan de uiteinden naar beneden uitzakkend, tenslotte zadelvormig en met ingescheurde randen. Aan de buitenzijde olijfbruin tot geelbruin, uiterst kort fluweelachtig behaard tot melig, dof. Aan de binnenzijde (het hymenium) glad, donker sepiabruin, soms wittig berijpt door uitgestoten sporen. Steel tot ruim 2,5 cm lang, tot 8 mm breed, naar de top versmald, soms afgeplat, onregelmatig en diep gegroefd, met aderen in het receptaculum overgaand, niet hol, lichter van kleur dan de buitenzijde van het receptaculum, gelig, soms naar wittig overgaand, soms meer olijfbruin, soms ook met roestgele tint, evenals het receptaculum uiterst kort fluwelig behaard. Asci cylindrisch, met een operculum openend, ongeveer 300 × 15 μ, 8-sporig, niet kleurend met joodjoodkali. Sporen scheef eenrijig in de ascus, kleurloos, ellipsoidisch, glad, met ronde polen, met een grote centrale oliedruppel en 1 of meer kleinere, 16–19 × 10–13 μ, niet amyloid. Paraphysen onderaan kleurloos, naar boven toe geelbruin, vertakt, gesepteerd, aan de top zwak knotsvormig verbreed tot 5–7 ν.

De soort lijkt op *Macropodia macropus* door het komvormige receptaculum, maar verschilt ervan alleen al door de sterk gegroefde steel. Door die steel zou

men er toe kunnen komen hem voor een *Helvella*-soort te houden, maar de *Helvella's* hebben nooit een hymenium, dat, althans aanvankelijk, binnen een komvormig receptaculum ligt besloten. Men zou kunnen wijzen op *H. ephippium*, die velen zich nog zullen herinneren (zie Fungus, vol. 14, 1943, p. 74) en die ook met een komvormig receptaculum begint. Mijns inziens hoort deze soort echter niet in het geslacht *Helvella* thuis.

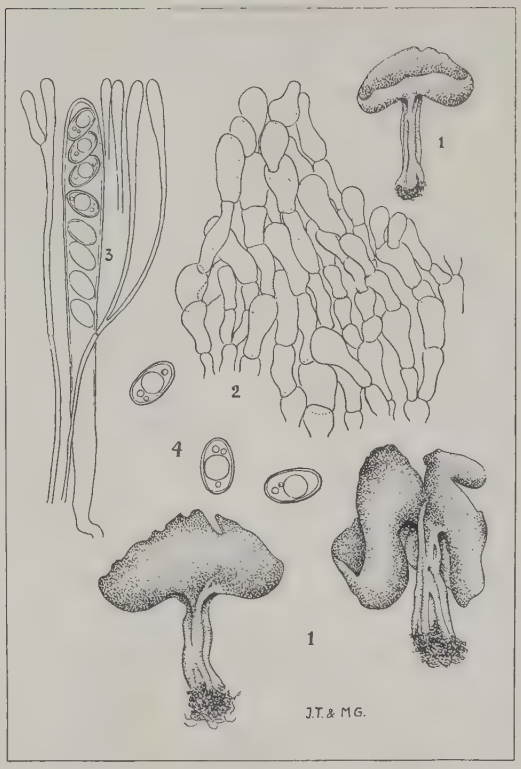

Op de hem eigen wijze geeft Boudier in zijn Icon. Mycolog., vol. 2, tab. 242 een afbeelding van de soort, die hij beschreven heeft onder de naam van *Cyathipodia dupainii*. Het enige verschil met de Schouwense exemplaren is gelegen in de wat meer geprononceerde roestgele kleur van de steel, een verschil, dat ik overigens van geen belang acht. Ook Grelet in zijn behandeling van de Discomyceten van Frankrijk (in Bull. Soc. Bot. Centre-Ouest, 1934) noemt de steel „blanchâtre ou fauveclair" (p. 90).

Ofschoon de naam *Paxina dupainii* nog niet eerder in de Nederlandse literatuur voorkwam en de soort dus als nieuw voor ons land beschouwd kan worden, is de vondst van de Heren Walrecht en Ten Kate niet de eerste. In het herbarium van de Koninklijke Nederlandsche Botanische Vereeniging ligt namelijk, vermoedelijk al sedert een eeuw (!), materiaal van deze soort, dat door R. B. van den Bosch werd verzameld. Ten dele is het aanwezig onder de naam van *Acetabula vulgaris*, „in pratis arenosis, ZB" (in zandige weilanden, Zuid-Beveland), ten dele als *Acetabula helvelloides*, Goes.

Ook het herbarium van het Botanisch Laboratorium der Rijksuniversiteit te Groningen bezit materiaal onder de naam van *Acetabula vulgaris*. Een gedeelte daarvan is onze *Paxina dupainii*, dat helaas geen andere kenmerken draagt dan de letter O. en het jaartal 1845. Niet onmogelijk heeft Oudemans in dat jaar wat materiaal van Van den Bosch uit Zeeland ontvangen, maar

zekerheid hierover bestaat niet. Door het ontbreken van een vindplaats verliezen de exemplaren wel hun waarde.

Rijksherbarium, *Leiden* R. A. Maas Geesteranus

MYCOLOGISCHE ERVARINGEN OP HET EILAND AMELAND

Gedurende een kort verblijf in de eerste week van September 1951 op het aan natuurschoon zo rijke eiland Ameland werd steeds aantekening gemaakt van alle paddestoelsoorten, die in duin en bos te vinden waren. Het gebied, dat het best onderzocht werd, is de onmiddelijke omgeving van de badplaats Nes, waar ten Westen en ten Oosten van de zeeweg twee grote dennenbossen liggen. In deze bossen zijn op verschillende plaatsen, vaak vrij ver uit elkaar, kleine groepjes eiken, berken en andere loofbomen aangeplant. Dit voorkomen van kleine geïsoleerde groepjes van een bepaalde loofboom temidden van vrijuitgestrekte dennencomplexen bleek van groot belang, daar het de mogelijkheid schiep na te gaan, welke soorten in een bepaald verband stonden ten opzichte van de loofboom, waaronder ze groeiden.

Aangezien er gedurende de eerste dagen van September vrij veel regen viel, was de bodem voldoende vochtig om de ontwikkeling van een groot aantal zwammen mogelijk te maken.

Opvallend algemeen onder de dennen waren: *Russula sardonia* Fr. (Syn.: R. drimeia Cke), *Lactarius rufus* Fr. ex Scop., *Flammula sapinea* Fr., *Boletus variegatus* Fr. ex Swartz. Minder algemeen, maar toch ook lang niet zeldzaam waren soorten als: *Tricholoma rutilans* (Fr. ex Schaeff.) Quél., de prachtige *Pholiota flammans* Fr. met zijn zwavelgele schubben op een oranjegele hoed, die op drie verschillende plaatsen op oude dennestompen groeide, *Boletus granulatus* Fr. ex Linné en *Fomes annosus* (Fr.) Cke. *Inocybe geophylla* (Sow.) Fr. groeide er vaak langs de paden, meestal in de typische witte vorm, de varieteit *alba* auct. Op één plek echter waren alle exemplaren steenrood. Deze vorm wordt beschreven als de varieteit *lateritia* (Weinm.). Een goede afbeelding ervan is te vinden in de Flora Agaricina Danica van J. Lange, III, pl. 112, fig. E.

In enkele exemplaren waren aanwezig: *Clitocybe aurantiaca* (Fr. ex Wulfen) Studer, *Lactarius hepaticus* Plowr., met zijn leverkleurige hoed, gekartelde hoedrand en geel verkleurende melk, de imposante *Paxillus atrotomentosus* Fr. ex Batsch, met zijn zwarte viltsteel en de Narcisamaniet, *Amanita gemmata* (Fr.) Gill. (Syn.: *A. junquillea* Quél.). *Lactarius deliciosus* Fr. ex Linné was op één plaats vrij algemeen.

Al de soorten, die hierboven genoemd werden, zijn in meer of mindere mate aan coniferen gebonden. *Inocybe geophylla* nog het minst, want die is ook in loofbos algemeen. Hetzelfde geldt voor *Amanita gemmata*, die in de literatuur vermeld wordt als groeiend onder loof- en naaldhout. Deze laatste soort had hier dan ook eiken in de buurt.

Opvallend was echter, dat onder een aantal eikjes, die geheel en al door dennen waren omgeven, enige soorten groeiden, die ik nog nergens in het gehele bos had gezien. Het waren: *Russula xerampelina* Fr., met droge, rode hoedhuid, iets gele lamellen en een visgeur, *Russula sororia* Fr., een bruingrijze Russula met uiterst scherpe smaak en een sterke onaangename geur, *Russula fragilis* Fr. ex Pers., *Lactarius quietus* Fr., een *Hydrocybe* species en tenslotte *Laccaria amethy-*

stina (Bolt.) R. Maire. De twee eerstgenoemde Russula's en de Lactarius zijn mij bij ervaring alleen bekend als loofbosbewoners en dan speciaal van eikenbossen. Maublanc in Les Champ. de France II, p. 139, 1946, vermeldt echter, dat R. xerampelina ook voorkomt onder coniferen, althans de *var. erythropoda* (Pelt.) R. Maire. Russula fragilis komt veel voor in naaldbossen. Van de Hydrocybe is natuurlijk niets te zeggen en de Laccaria is volgens Konrad et Maublanc, Les Agaricales, 1948, p. 410, een typische begeleider van coniferen.

Niet alleen het bos leverde een rijke oogst op, maar ook in de duinen hieven de paddestoelen bij honderden hun hoeden boven het zand uit. Vooral *Inocybe serotina* Peck., een stevige, geelwitte vezelkop, met een diep in het zand ingezonken steel zonder knol, was zeer algemeen en groeide zelfs op volkomen kale zandplekken. Op zo'n kale plek vlak aan de zeekant groeide eveneens *Phallus hadriani* (Vent.) Pers. Op een duinhelling in de buurt van Ballum groeiden al enige jonge exemplaren van *Geastrum minimum* Schwein. In de meer grazige gedeelten der duinen, tussen de Pirolaveldjes in, pronkten overal Hygrophori in felle kleuren. De forse *Hygrophorus obrusseus* Fr., nu eens lichtoranje, dan weer geel, was het overvloedigst, maar *H. miniatus* Fr., *H. psittacinus* Fr. ex Schaeff. en *H. conicus* Fr. ex Scop. waren ook lang niet schaars.

Natuurlijk was ook de Weidekringzwam (*Marasmius oreades* Fr. ex Bolt.) alom tegenwoordig. Een aardige klant was *Crinipellis* (*Marasmius*) *stipitarius* (Fr.) Pat. met zijn decoratieve bruine haargordeltjes, die heel parmantig in de helmstengels omhoog klom. Parasolzwammen waren er niet veel. Algemeen was de kleine witte *Lepiota alba* (Bres.) Sacc., die onder de duindoorns tussen het mos groeide. Vlak bij ons hotel in Nes waren enige reuzen van Lepiota procera (Fr. ex Scop.) Quél. te vinden. Verder groeide in de duinen nog een Russula, die hoogstwaarschijnlijk R. nauseosa (Pers.) Fr. is geweest. Het was een rode, niet scherpe, vrij forse Russula met grijswordende steel en geelwordende lamellen, groeiend bij kruipwilg en duindoorn.

Een merkwaardige verschijning, die ik zeker daar niet verwacht had, was een gewone Krulzoom (*Paxillus involutus* Fr. ex Batsch) in een duinpan met niets anders dan een kruipwilg in de buurt!

Hoewel het aantal soorten, dat geregistreerd werd, niet groot is en er geen grote zeldzaamheden gevonden werden, meen ik toch, dat een kort verslag over de mycoflora van een onzer meest Noordelijke eilanden met zijn nog betrekkelijk jonge bossen van waarde zou kunnen zijn, vooral om het later als vergelijking te kunnen gebruiken.

Hieronder volgt dan tenslotte nog een lijstje der soorten, welke hierboven niet genoemd zijn.

Agaricus comtulus Fr.
Bovista species
Calvatia excipuliformis (Pers.) Perdeck
Clitocybe cyathiformis (Fr. ex Bull.) Quél.
Dochmiopus variabilis (Fr. ex Pers.) Pat.
Galerina species
Hebeloma species
Hypholoma fasciculare (Fr. ex Huds.) Quél.
Inocybe lacera (Fr.) Quél.
Laccaria laccata (Fr. ex Scop.) Berk. et Br.
Lactarius tabidus Fr.
Marasmius confluens (Fr. ex Pers.) Quél.
„ *perforans* Fr. ex Hoffm.
„ *peronatus* Fr. ex Bolt.
Mycena ammoniaca Fr.
„ *galopoda* (Fr. ex Pers.) Quél.
Mycena pura (Fr. ex Pers.) Quél.
„ *vulgaris* (Fr. ex Pers.) Quél.
Myxacium mucosum Fr. ex Bull.
Omphalia fibula Fr. ex Bull.*
„ *fibula* Fr. ex Bull. var. swartzii Fr.
„ *hepatica* Batsch

Psilocybe species
Rhodophyllus species
Russula betulina
„ *emetica* (Schaeff.) Fr.
Tubaria furfuracea (Fr. ex Pers.) Grill.

* *Omphalia fibula* en de variëteit swartzii worden door Kühner in het genus Mycena opgenomen.

Baarn, November 1951 Drs G. A. DE VRIES

FUNGI-VARIA

De apotheek van Gustav Hamann

Bij het doorbladeren van oude jaargangen van „Der Pilz- und Krauterfreund" vond ik in het Augustusnummer van 1920 een opsomming van een aantal soorten fungi, die in bovengenoemde apotheek nog als „Pilzdrogen" werden verkocht. Omdat we zelden iets lezen over het gebruik van fungi in de volksgeneeskunde, laat ik hier de genoemde soorten volgen, met de namen, waaronder zij in de apotheek voorkwamen.

1. *Fungus secalis – Secale cornutum*, het moederkoorn, dat tegenwoordig nog veel wordt gebruikt, zelfs kunstmatig wordt gekweekt, voor het bereiden van allerlei preparaten.

2. *Fungus cervinus – Boletus cervinus – Tuber cervina* – Hirschtrüffel-Würzige Hirschbrunst. Dit zijn hertentruffels, waaraan evenals aan andere truffelsoorten een werking als aphrodisiacum werd toegeschreven. Deze werden hier nog als zodanig verkocht, maar alleen voor gebruik bij runderen en varkens. (Aan bovengenoemde werking wijdt de bekende Franse gastronoom Brillat Savarin in zijn „Méditations transcendentales sur la Gastronomie" een heel hoofdstuk onder de titel „Sur la vertu érotique de la Truffe". In heel precieus Frans, kostelijk om te lezen, beschrijft hij hoe al zijn onderzoekingen in die richting, op niets uitlopen.)

3. *Fungus Bovista – Fungus chirurgorum* – Bovist – *Lycoperdon giganteum*. Het weefsel van de reuzenbovist werd evenals de straks te noemen tonder, gebruikt als bloedstelpend middel.

4. *Fungus Sambuci* – Holunderschwamm – Judasohr. Werd gebruikt voor „Umschläge bei Augenentzundungen".

5. *Fungus laricis – Agaricus albus* – Lärchenschwamm – Lärchenporling – *Boletus purgans – Placoderma officinalis* – Purgierschwamm. Deze soort die door Bourdot *Ungulina officinalis* wordt genoemd kwam vnl. uit de Alpen, Rusland en Siberië. Zij werd met een niet nader aangegeven „Gummischleim" vermengd, gedroogd en daarna vermalen. Vroeger vooral als purgativum, later meer als diaphoreticum toegepast. Mocht alleen op doktersvoorschrift worden verstrekt.

6. *Fungus igniarius – Fungus chirurgorum* – Zunder – Feuerschwamm – Wundschwamm. Dit was in hoofdzaak de gewone tonderzwam, die vroeger algemeen als bloedstelpend middel werd gebruikt. (Zie ook Fungus XX-34-1950).

Truffeljacht in Beieren

In zijn artikel „Zur Hypogaen Forschung Bayerns" schrijft Soehner (P. u. K. 15-3-1919), dat de truffeljacht in Beieren pas goed begint als het Beierse Hof,

wellicht aangestoken door het Franse dito, de truffels als delicatesse gaat waarderen. Keurvorst Max Emmanuel van Beieren laat dan voor een voor die tijd vorstelijk salaris een „chasseur de truffes" of „Dardüflen-jäger uit Frankrijk overkomen, tesamen met zijn honden.

In „Dardüflen" vinden we het Italiaanse „Tartuffola" terug, een woord, dat later ook overging op de toen pas ingevoerde aardappelen. Typisch is, dat het woord „ert-apfel" in sommige streken van Duitsland nog voorkomt, maar het wordt dan steeds gebruikt voor truffels.

J. Daams

BOEKBESPREKING

Kinderen der duisternis door A. v. d. Ploeg. Uitg. Thieme en Cie, Zutphen. Prijs f 9,50.

Hoewel een uitbreiding van de Nederlandse literatuur over paddenstoelen zeer gewenst is, kan het verschijnen van „De kinderen der duisternis", door A. v. d. Ploeg niet anders dan betreurd worden. Op bijna elke pagina van dit boek treft men een aantal onnauwkeurigheden, onjuistheden of fouten aan, daaronder dan nog niet eens te rekenen het gebruik van ook in Nederland reeds lang verouderde synoniemen.

Ook de determinaties van de op de foto's afgebeelde soorten zijn voor een groot deel onjuist. Zo worden b.v. de bijna vrije plaatjes van een botercollybia gedemonstreerd aan een foto van een trechterzwam!

Een boek waarvan we een ieder het aanschaffen moeten ontraden.

W. K. Westmijze

IN MEMORIAM Dr M. J. VAN ERP TAALMAN KIP

DOOR

G. L. van Eyndhoven

Wederom is een toegewijd lid en oprecht vriend onzer Vereniging ons ontvallen, nl. Dr Marcus Jacobus van Erp Taalman Kip. Vele malen zagen wij hem op onze vergaderingen en excursies en altijd was hij even geïnteresseerd. Begin vorig jaar trof hem een gedeeltelijke verlamming, waarvan hij langzaam herstelde, zodat wij goede hoop hadden, dat hij binnenkort zijn werkzaamheden weer normaal zou kunnen hervatten. Onverwacht werd hij echter op 13 Januari door de dood overvallen.

Met Van Erp Taalman Kip is een man heengegaan, die veel voor zijn omgeving betekende. Geboren op 26 October 1898, studeerde hij te Leiden biologie en werd hij op 1 September 1923 benoemd tot leraar in dit vak aan het Rotterdams Lyceum, in welke functie hij tot zijn dood werkzaam is geweest. Op 5 October 1938 promoveerde hij te Leiden op een proefschrift, getiteld: „Lichaamsgrootte en hersenschors".

Met veel enthousiasme heeft hij steeds zijn leerlingen opgeleid en hij zag zelf

kans om bij zijn drukke werkkring met hen nog een natuurhistorische club te vormen, waarbij natuurlijk ook de paddenstoelen altijd een grote beurt kregen.

In vele persoonlijke gesprekken heb ik ervaren hoeveel hij moest betekenen voor vrouw en kinderen, voor zijn leerlingen, en voor wie verder het voorrecht had hem van nabij te kennen. Wij zullen zijn sympathieke figuur node in ons verenigingsleven missen.

Haarlem, Floraplein 9, Februari 1952.

KORT VERSLAG VAN DISTRICT V (ZUID-HOLLAND) OVER 1949-1951

Verschillende omstandigheden zijn oorzaak geweest, dat ik tot dusverre in gebreke ben gebleven om, zoals gebruikelijk is, een kort verslag te publiceren van de door District V (Zuid-Holland) in 1950 gehouden excursie. Wanneer ik mij thans nog van deze plicht kwijt, wil ik gaarne berichten, dat wij onder de enthousiaste leiding van Mejuffrouw Suze de Lint op Zondag, 22 October 1950, een alleszins geslaagde excursie hebben ondernomen naar het landgoed *Duinrell* bij Wassenaar, een bij mycologen welbekend terrein, beplant met loof- en naaldhout. Wij konden iets meer dan 100 soorten verzamelen, verdeeld over ruim 30 geslachten. Ofschoon geen zeldzaamheden werden aangetroffen, noteerden wij toch verscheidene aardige vondsten, zoals *Helvella elastica*, *Macropodia macropus*, *Geastrum minimum*, *Sphaerobolus stellatus*. Het best waren vertegenwoordigd de geslachten *Tricholoma* (7 soorten w.o. *T. albobrunneum* en *T. cnista*), *Clitocybe* (7 soorten), *Mycena* (7 soorten w.o. de aardige *M. pura* en *M. metata*), *Russula* (8 soorten) en *Lactarius* (5 soorten w.o. *L. deliciosus*). Van *Paxillus* vonden wij niet alleen *P. involutus*, maar ook *P. atrotomentosus* en *P. panuoides*. Lege eikeldoppen waren met *Helotium fructigena* getooid en op afgevallen dennekegels troffen wij *Hydnum auriscalpium* aan. Van de houtzwammen vermeld ik verder nog *Daedaleopsis confragosa*.

Deze gelegenheid wil ik tevens gaarne benutten om mede te delen, dat tijdens een excursie van ons District in Meer & Bos bij Loosduinen/Kijkduin in de herfst van 1949 een ons onbekende houtzwam werd gevonden, die tamelijk hoog zat, doch met enige moeite buit gemaakt kon worden, en die door Mejuffrouw Suze de Lint werd herkend als een fraai exemplaar van *Spongipellis borealis*. Naar Mejuffrouw de Lint ons vertelde, werd deze soort vroeger eens gevonden op een excursie met Belgische mycologen. In 1949 was zij dus ook in Meer & Bos verschenen, maar sindsdien is zij daar niet meer teruggezien.

In 1951 werden geen excursies gehouden.

Namens District V (Zuid-Holland),
J. A. Weverling, Secretaris

VERZOEK VAN DE PENNINGMEESTER

Drie weken na verschijnen van dit nummer worden de postkwitanties verzonden. De Penningmeester verzoekt de leden hem zoveel mogelijk per giro of postwissel de contributie te doen geworden. Giro 90902 ten name van de Penningmeester der N.M.V., Haarlem; postwissels op naam van G. L. van Eyndhoven, Floraplein 9, Haarlem. Hierdoor bespaart men zich de inningskosten. Contributie f 6,50 (huisgenoten f 3,25) + 10 cts voor de lidmaatschapskaart.

INHOUD

Verslag van de excursie der N.M.V. op 29 en 30 September 1951, door Reuvecamp . . 1
Lijst van gevonden paddenstoelen op de excursies der N.M.V. op 29 en 30 September 1951 te 't Joppe (gem. Gorssel) 2
Mycologische aantekeningen, XI–XV, door R. A. Maas Geesteranus 6
Paxina dupainii (Boud.) Seaver, een nieuwe discomyceet voor ons land, door R. A. Maas Geesteranus 10
Mycologische ervaringen op het eiland Ameland, door Drs G. A. de Vries 12
Fungi-varia, door J. Daams 14
Boekbespreking, door W. K. Westmijze 15
In memoriam Dr M. J. van Erp Taalman Kip, door G. L. van Eyndhoven 15
Kort verslag van District V (Zuid-Holland) over 1949–1951, door J. A. Weverling . . . 16
Verzoek van de penningmeester 16